Nokia
Maatialanharju, Kappelinmäki
Maakaapelilinjan arkeologinen inventointi 2021

Timo Sepänmaa
Janne Soisalo

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET
TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: ELTEL Networks Oy

Sisältö

Perustiedot 2
Inventointi 3
Kartta 6

Kansikuva: Maakaapelilinjan maastoa kuntoradalla Kappelinmäellä.

Perustiedot

Alue: Maakaapelilinja Nokian Maatialanharjun Kappelinmäellä.

Tarkoitus: Selvittää sijaitseeko kaapelilinjalla kiinteää muinaisjäännöstä tai muita arkeologisia jäännöksiä, jotka voisivat tarvita tarkempaa tutkimista ennen kaapelin rakentamista. Linjan alueella on muinaisjäännös: Kappelinmäki 1000031442, 1. ms varustus.

Työaika: Maastotyö 10.9.2021.

Tilaaja: ELTEL Networks Oy

Tekijät: Mikroliitti Oy, raportin koostaminen Timo Jussila, maastotyö ja raportti Timo Sepänmaa, apuna Janne Partanen.

Tulokset Maakaapelilinjat tarkastettiin Kappelinmäellä kulkevalta osin kokonaan. Yhdessä kohdin kaapelilinja sivuaa 1. maailmasodan aikaista ehjää taisteluhautaa. Linjan kupeessa on nykyaikaisia kuoppia, nykyaikainen kellarikuoppa sekä nykyaikainen rajamerkki, joita ei katsottu arkeologisiksi suojelukohteiksi.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta toukokuussa 2021, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 5/2021. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n palvelimella ja sen varmuuskopioilla.

Tutkittu kaapelilinjaosuus vihreällä ja osoitettu vihreällä nuolella

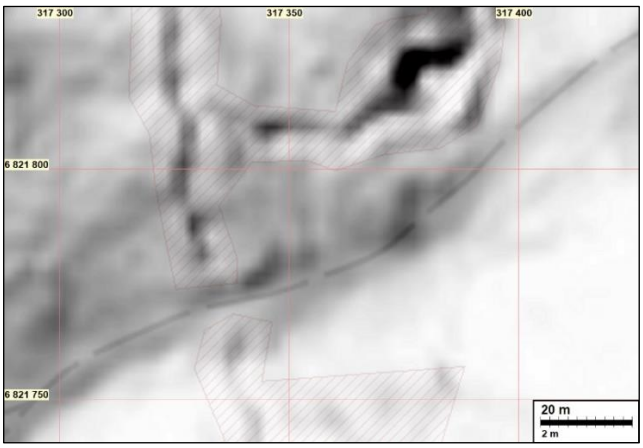
Inventointi

Eltel Networks rakentaa maakaapelia Nokialla. Yksi linjaosuus kulkee Maatialanharjun Kappelinmäellä 1. maailmasodan varustuksen poikki. Pirkanmaan maakuntamuseo antoi hankkeesta lausunnot (16.04.2021, 211/2021, joissa todettiin, että kaapelilinjan Kappelinmäen osuudella pitää tehdä arkeologinen inventointi. ELTEL-Networks tilasi kyseisen inventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Maastotyön tekivät Timo Sepänmaa ja Janne Soisalo 10.9., työn kannalta mainioissa olosuhteissa.

Linjaosuus tarkastettiin kattavasti Kappelinmäen osalta. Sinne linja on suunniteltu kaivettavaksi kevyenliikenteenväylän (kuntorata tms.) reunalle, sen alle. Linjan liepeillä on moderneja kuoppia ja yhdessä kohdin linja (ja tie) kulkevat täytetyn taisteluhaudan poikki, niin että täyttämätön taisteluhaudan jäännöksen sortunut pää on 1,5 m tien reunasta.

Havainnot:

1. N 6821773 E 317339
Kuntorata jolle kaapeli on suunniteltu asentaa, kulkee kuntoradan osalta täytetyn I maailmansodan taisteluhaudan yli (Kappelinmäki 1000031442). Täyttämättömät osuudet taisteluhaudasta ovat 1,5 - 2 m etäisyydellä kuntoradan reunoista. Tällä kohtaa kaapeli siis kaivetaan täytetyn taisteluhaudan poikki aivan täyttämättömän taisteluhaudan kupeesta. Taisteluhauta on kohdalla sortunut ja ojamainen kaivanto.

Taisteluhauta erottuu mml:n paikkatietoikkunan rinnevarjostuksessa kohtalaisesti. Muinaisjäännösalue himmeällä punaisella. Kaapeli kaivetaan katkoviivalla merkityn kuntoradan alle.

Sortuneen taisteluhaudan pää T-kairan kohdalla kuntoradan pohjoispuolella. Kuntoradan kohdalla se on täytetty.

Vasemmalla kuntoradan pohjoispuolta luoteesta - kaira sortuneen ja täyttämättömän taisteluhaudan pään kohdalla. Oikealla lapio tien eteläpuolisen haudanpään kohdalla.

2 N 6821520 E 317158.
Kohdalla on (oletettavasti) rajamerkki nykyisin käytössä olevassa rajapisteessä. Merkki on kolmiomainen lohkokivi, korkeudeltaan noin 30 cm. Merkintöjä sen kyljistä ei löytynyt. Sen vierellä ja ympäristössä muutaman metrin säteellä on kymmenkunta 20 - 50 cm halkaisijaltaan olevaa kiveä. Nämä saattavat olla luontaista harjuainesta, mutta toisaalta voidaan myös spekuloida, että ne ovat puretun ja hajotetun vanhemman rajamerkin jäännöksiä. Kohdalla on Maatialan ja Pitkäniemen kylien raja. Nykyinen rajapiste on tilusten 536-415-24-1 ja 536-10-9903-0 rajalla. Rajamerkki vaikuttaa kaikin puolin varsin nuorelta. Kyseessä on siis kylien rajalla oleva nuori tilusrajamerkki joka ei ole arkeologinen suojelukohde eikä muinaisjäännös

3. N 6821502 E 317115.
Kohdalla on matala painauma muutaman neliömetrin alalla, ja kasattua maata hieman laajemmin. Alue on noin 7 x 7 m kokoinen. Alarinteen puolella on ruostuneita peltitynnyrin jäännöksiä ja muuta roskaa. Vaikuttaa siltä, että kohdalla on ollut mahdollisesti kellarikuoppa (1900-luvulla), joka sittemmin on peitetty. Kyseessä ei muinaisjäännös.

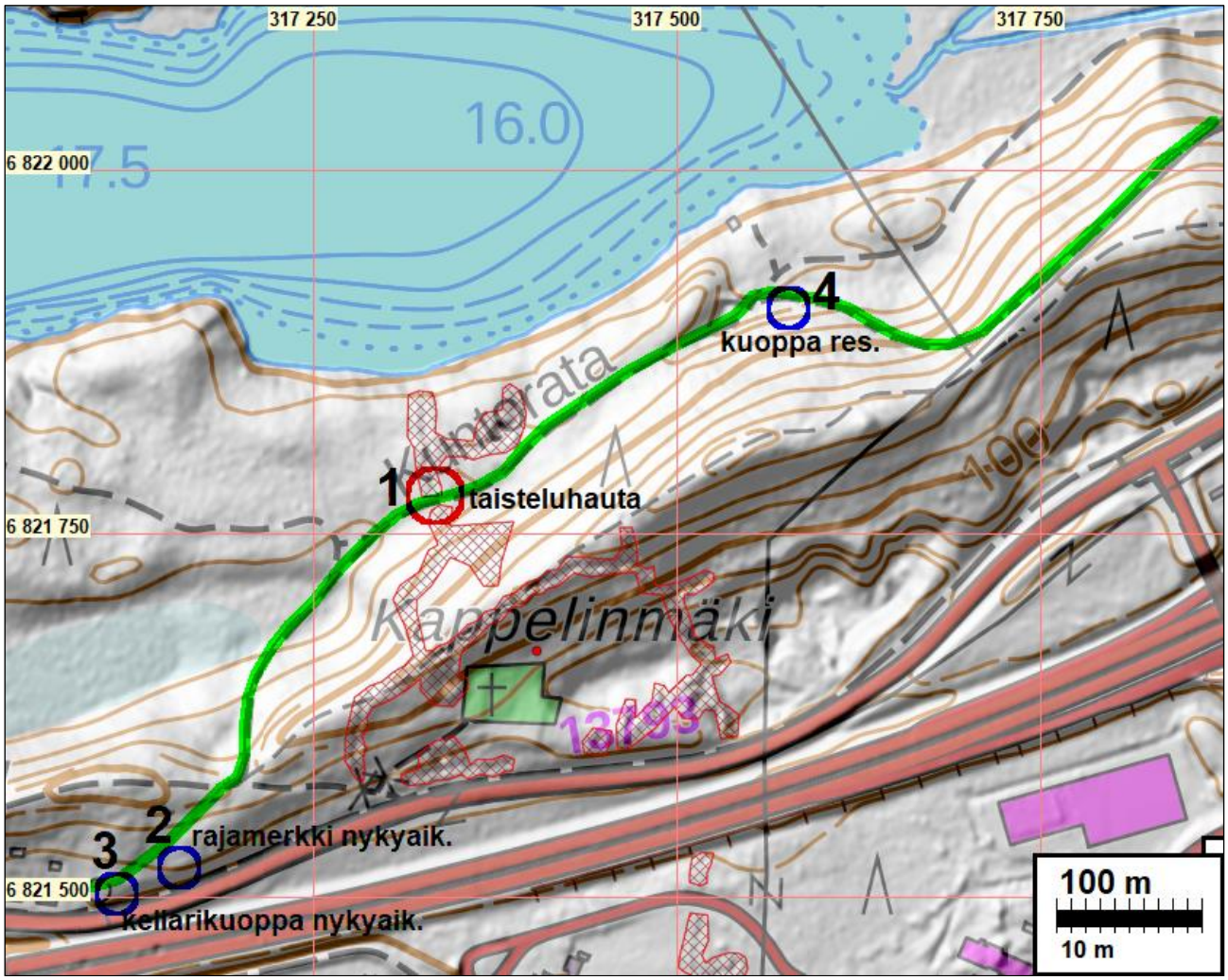

4. N 6821905 E 317577.
Rinteessä on läpimitaltaan viiden metrin kokoinen pyöreäkö kuoppa. Syvyyttä sillä on reilut puoli metriä. Kuoppaa ei ympäröi minkäänlainen valli. Kyseessä on uudehko (1900-l.?) maa-aineksen ottokuoppa, jossa kairanäytteessä ei maannosta tms. Kyseessä ei ole muinaisjäännös.

17.9.2021

Timo Sepänmaa

Kartta

317 250
317 500
317 750
6 822 000
6 821 750
6 821 500
16.0
17.5
1
taisteluhauta
2
rajamerkki nykyaik.
3
kellarikuoppa nykyaik.
4
kuoppa res.
Kappelinmäki
100 m
10 m